

Dosarul nr. 3ra-880/21

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani (jud. I. Secieru)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. A. Minciuna, E. Palanciuc, I. Muruianu)

Î N C H E I E R E

3 noiembrie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Aliona Miron
Nicolae Craiu

examinând admisibilitatea recursului depus de către Denis Cecan,
în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de
către Denis Cecan împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale, terți Confederația
Sindicatelor din Moldova, Societatea cu Răspundere Limitată „Uniplast” cu privire la
anularea actului administrativ și obligarea emiterii actului administrativ individual
favorabil,

împotriva deciziei din 12 mai 2021 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă :

La 17 august 2019 Denis Cecan a depus cerere de chemare în judecată în procedura
contenciosului administrativ împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale, terți
Confederația Sindicatelor din Moldova, Societatea cu Răspundere Limitată „Uniplast”
cu privire la anularea actului administrativ și obligarea emiterii actului administrativ
individual favorabil.

În motivarea acțiunii, reclamantul a indicat că este angajat în funcția de director
comercial al Societății cu Răspundere Limitată „Uniplast”, cu stagiul de cotizare de
peste 13 ani.

În continuare, a menționat că, la data de 4 mai 2019, a depus cerere în adresa
angajatorului – Societatea cu Răspundere Limitată „Uniplast”, prin care a solicitat
acordarea concediului paternal în temeiul art. 124¹ alin. (3) din Codul muncii, conform
căruia, concediul paternal se acordă în baza unei cereri în formă scrisă, în primele 56
de zile de la nașterea copilului. La cerere se anexează o copie a certificatului de naștere
al copilului.

A precizat că dat fiind faptul că, certificatul de naștere a copilului a fost eliberat
la data de 4 mai 2019, a fost în imposibilitate de a solicita concediu paternal mai

devreme, deoarece legislația în vigoare reglementează expres că, la cererea de acordare a concediului paternal se anexează certificatul de naștere a copilului.

Reclamantul a notat că, angajatorul – Societatea cu Răspundere Limitată „Uniplast”, i-a acordat prin ordin, concediu paternal la data de 4 mai 2019, așa cum cererea a fost depusă în termen. Însă, prin scrisoarea nr.5576 din 17 iunie 2019, Casa Națională de Asigurări Sociale a refuzat stabilirea indemnizației paternale, iar ca temei de refuz a fost invocat acordarea concediului paternal în a 57-a zi, adică, după termenul de 56 de zile de la nașterea copilului, în baza calcului realizat de Casa Teritorială de Asigurări Sociale Râșcani, care în perioada de calcul a inclus și data nașterii copilului.

Denis Cecan a explicat că, nefiind de acord cu refuzul privind stabilirea indemnizației paternale, la data de 4 iulie 2019 s-a adresat cu cerere prealabilă către Casa Teritorială de Asigurări Sociale Râșcani, anexând actele necesare în vederea anulării refuzului de stabilire a indemnizației paternale. La data de 18 iulie 2019, prin scrisoarea nr. 6141 din 10 iulie 2019, a fost informat că, nu există temei de anulare a refuzului privind stabilirea indemnizației paternale.

În opinia reclamantului, decizia de refuz privind stabilirea indemnizației paternale este neîntemeiată, ilegală și pasibilă de a fi anulată.

A specificat că, copilul Maxim Cecan este născut la data de xxxxx, iar, în temeiul art.124¹ din Codul muncii, concediul paternal se acordă în primele 56 zile de la data nașterea copilului, deci, conform expresiei legale se detașează termenul de data nașterii, ori legiuitorul menționează „din data nașterii”, pentru a include în termen și ziua nașterii, această reglementare lasă loc de interpretare, în condițiile în care legea trebuie aplicată în interesul cetățeanului, iar dreptul la asigurări sociale este garantat de stat și se exercită, în condițiile legii.

A invocat prevederile Legii nr. 489 din 8 iulie 1999, care stipulează că, sistemul public de asigurări sociale se organizează și funcționează având ca principii de bază principiul egalității, care asigură tuturor participanților la sistemul public - contribuabili și beneficiari – un tratament nediscriminatoriu în ceea ce privește drepturile și obligațiile prevăzute de lege; principiul solidarității sociale, inter și intragenerații, conform căruia participanții la sistemul public își asumă conștient și reciproc obligații și beneficiază de dreptul pentru prevenirea, limitarea sau înlăturarea riscurilor sociale prevăzute de lege; principiul obligativității, potrivit căruia persoanele fizice și juridice au, conform legii, obligația de a participa la sistemul public; drepturile de asigurări sociale se exercită corelativ îndeplinirii obligațiilor; principiul contributivității, conform căruia drepturile de asigurări sociale se cuvin pe temeiul contribuțiilor de asigurări sociale plătite. Invocă, că potrivit principiilor indicate mai sus, participanții la sistemul public național, care achită, își exercită în termen obligația de plată, acționează conștiincios și cu bună-credință, beneficiază de dreptul pentru prevenirea, limitarea sau înlăturarea riscurilor sociale prevăzute de lege, condiții în care consideră necesar aprecierea personalității subiectului în raport cu restricția din lege, care de fapt nu concret reglementează acea limitare, lasă loc de eroare pentru angajator și pentru potențialii beneficiari ai indemnizației paternale.

A relatat și prevederile hotărârii Guvernului nr.1245 din 15 noiembrie 2016, și anume, art. 1 care prevede că, dreptul la indemnizație paternală se acordă tatălui

asigurat în sistemul public de asigurări sociale, angajat în baza contractului individual de muncă sau aflat în raport de serviciu în baza actului administrativ, pentru îngrijirea copilului nou-născut, cu domiciliul sau reședința în Republica Moldova. Art. 4 stabilește că, salariații asigurați în sistemul public de asigurări sociale au dreptul la indemnizație paternală dacă confirmă un stagiu total de cotizare de cel puțin 3 ani. Iar, art. 6 prevede condițiile indemnizației paternale, cu mențiunea că, tatălui copilului nou-născut i s-a acordat, la cerere, concediu paternal la unitatea de la locul de muncă de bază în primele 56 de zile de la data nașterii copilului; tatăl copilului nou-născut a solicitat stabilirea indemnizației paternale în termen de 30 de zile din data acordării concediului paternal; tatăl copilului nou-născut a realizat un venit asigurat la locul de muncă de bază în ultimele 3 luni premergătoare lunii nașterii copilului.

Reclamantul a precizat că în calitate de cetățean al Republicii Moldova care respectă legea și ca potențial beneficiar al indemnizației paternale, consideră că, se întrunesc toate aceste condiții și temei de refuz în stabilirea indemnizației paternale nu există.

A mai invocat și dispozițiile art. 259 alin.(1) din Codul civil, conform cărora, termenul se instituie prin lege, hotărâre judecătorească sau prin acordul părților, iar alin.(2) prevede că, indiferent de temeiul apariției, termenul se calculează după regulile stipulate în prezentul titlu. La fel, conform prevederilor art.261 alin. (1) din Codul civil, dacă începutul curgerii termenului este determinat de un eveniment sau moment în timp care va surveni pe parcursul zilei, atunci ziua survenirii evenimentului sau momentului nu se ia în considerare la calcularea termenului.

Reclamantul a afirmat că din considerentele expuse, urmează a fi apreciată ziua nașterii copilului ca un eveniment, și termenul trebuie calculat din următoarea zi, or, Codul muncii prevede expres la art. 124¹ alin. (5) că, angajatorul este obligat să încurajeze salariații în vederea beneficiii de concediu paternal.

A opinat că, legiuitorul stimulează prin această garanție socială, necesitatea de a motiva angajații de-a beneficia de concediu paternal, ori prevederile legale trebuie să se conducă de principiul umanismului și legea trebuie aplicată în interesul cetățeanului. Orice restrângere poate fi impusă doar printr-o lege organică, dispoziția căreia trebuie să fie accesibilă și clară, iar redactarea acesteia să nu permită interpretare extensivă.

Drept exemplu, a invocat jurisprudența CEDO, care a considerat că, anumite dispoziții din legea internă a statului pârât nu îndeplinesc cerințele unei „legi” prin faptul că, le lipsește caracterul previzibil (cazul Rotam împotriva României, soluționat prin Hotărârea CEDO din 4 mai 2000). De asemenea, Curtea a reamintit că, o normă este redactată cu o suficientă previzibilitate numai atunci, când aceasta are un caracter precis, în așa fel încât să permită oricărei persoane, care la nevoie poate apela la consultanță specializată, să își corecteze conduita (cazul Amann împotriva Elveției).

Astfel, în urma concretizării cerințelor, reclamantul Denis Cecan a solicitat anularea răspunsului din 13 septembrie 2019 a Casei Naționale de Asigurări Sociale și a refuzului nr. 5576 din 17 iunie 2019 a Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Râșcani privind stabilirea indemnizației paternale, precum și obligarea Casei Naționale de Asigurări Sociale în stabilirea și achitarea indemnizației paternale.

Prin hotărârea din 16 iulie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani a fost admisă acțiunea depusă de către Denis Cecan. S-au anulat răspunsul la cererea prealabilă a Casei Naționale de Asigurări Sociale nr.C-1963/19 din data de 13 septembrie 2019 și refuzul nr.5576 din 17 iunie 2019 privind stabilirea indemnizației de paternitate a Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Râșcani. S-a obligat Casa Națională de Asigurări Sociale, organul teritorial competent, să emită act administrativ prin care să stabilească și să achite pentru Denis Cecan indemnizația paternală pentru copilul Maxim Cecan.

La data de 10 august 2020 Casa Națională de Asigurări Sociale a contestat cu apel hotărârea instanței de fond, solicitând casarea acesteia, cu pronunțarea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii, ca fiind neîntemeiată.

Prin decizia din 12 mai 2021 a Curții de Apel Chișinău a fost admisă cererea de apel depusă de către Casa Națională de Asigurări Sociale, s-a casat hotărârea din 16 iulie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani și s-a emisă o nouă hotărâre prin care s-a respins din lipsă de temei acțiunea depusă de către Denis Cecan.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a remarcat faptul că în scopul realizării prevederilor legale, Guvernul Republicii Moldova prin hotărârea nr. 1245 din 15 noiembrie 2016 a aprobat Regulamentul cu privire la condițiile de stabilire modul de calcul și de plată a indemnizației paternale, care la pct. 6 enunță condițiile de stabilire a indemnizației paternale: a) tatălui copilului nou-născut i s-a acordat, la cerere, concediu paternal la toate unitățile în care desfășoară activități în primele 56 de zile de la data nașterii copilului; b) tatăl copilului nou-născut a solicitat stabilirea indemnizației paternale în termen de 12 de luni de la data nașterii copilului; c) tatăl copilului nou-născut a realizat un venit asigurat în ultimele 3 luni premergătoare lunii nașterii copilului.

Instanța ierarhic inferioară raportând normele citate la circumstanțele cauzei, a stabilit că, în speță, concediul paternal s-a acordat începând cu data de 4 mai 2019 pentru copilul Maxim Cecan, care s-a născut la data de xxxxx, în baza cererii depuse la 4 mai 2019, adică a fost acordat în a 57 zi de la nașterea copilului, contrar prevederilor normelor citate, care indică că, concediul paternal se acordă în baza unei cereri în formă scrisă, în primele 56 de zile de la nașterea copilului.

În această ordine de idei, instanța de apel a apreciat critic argumentele instanței de fond și a intimatului Denis Cecan precum că, în cazul dat începutul curgerii termenului urmează a fi calculat din următoarea zi, fiind determinat de un eveniment sau moment în timp care va surveni pe parcursul zilei, respectiv ziua survenirii evenimentului sau momentului nu se ia în considerare la calcularea termenului, făcând referire la prevederile Codului Civil. Or, în cazul dat concediul paternal a fost acordat intimatului, ținând cont de faptul că ultimul se află în raporturi de muncă, ce sunt reglementate de prevederile Codului Muncii, care la art.124¹ alin.(3) prevede acordarea concediului paternal în primele 56 de zile de la nașterea copilului, deci începutul curgerii termenului se determină din momentul nașterii, adică aducerii copilului pe lume.

Instanța inferioară a notat că în cazul dat instanța de fond urma să verifice legalitatea refuzului Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Râșcani manifestat prin scrisoarea nr.5576 din 17 iunie 2019 privind stabilirea indemnizației paternale, în

temeiul ordinului privind acordarea concediului paternal în a 57-a zi, adică, după termenul de 56 de zile de la nașterea copilului.

La data de 7 iunie 2021, prin intermediul oficiului poștal, Denis Cecan a depus recurs nemotivat împotriva deciziei din 12 mai 2021 a Curții de Apel Chișinău, iar la 17 august 2021 motivarea recursului, prin care a solicitat admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel cu menținerea hotărârii instanței de fond.

În argumentarea cererii de recurs cu reiterarea motivelor de drept și de fapt anterior invocate, recurentul a menționat că nu este de acord cu decizia contestată, deoarece la adoptarea acesteia instanța de apel nu a elucidat în ansamblu circumstanțele cauzei și a apreciat în mod eronat normele de drept material și procedural, fapt ce va duce la formarea unui precedent negativ, o confuzie la aplicarea termenilor procedurali în raport cu reglementările normelor materiale.

A opinat că nu trebuie confundat termenul legal de 56 de zile instituit de legiuitor în sarcina tatălui prin prisma normei art. 124¹ din Codul civil, cu termenul de calculare a vârstei copilului.

A mai menționat că urmează a fi reținută constatarea „orice regulă de determinare a termenilor de procedură, așa cum este și cel la caz, stabilește o modalitate de acționare a titularului de drept, acesta excluzând data evenimentului ce-l determină din calcul, adică termenul se calculează din ziua imediat următoare”.

Prin referința depusă la data de 2 septembrie 2021, Casa Națională de Asigurări Sociale a solicitat declararea recursului ca fiind inadmisibil.

În conformitate cu art. 244 alin. (1) din Codul administrativ, hotărârile curții de apel ca instanță de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.

În conformitate cu art. 245 alin. (1) și (2) din Codul administrativ, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată la 12 mai 2021, însă date privind notificarea dispozitivului deciziei la dosar nu există.

Totodată, decizia motivată din 12 mai 2021 a Curții de Apel Chișinău a fost notificată recurentului la data de 19 iulie 2021, fapt confirmat prin avizul de recepție/livrare anexat la materialele cauzei (f.d.190).

Prin urmare, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ menționează că Denis Cecan, s-a conformat prevederilor legale și a depus recursul în termenul prevăzut de art. 245 din Codul administrativ.

Examinând temeiurile invocate în recursul depus de către Denis Cecan, în raport cu materialele cauzei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție îl consideră inadmisibil, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 246 alin. (1) din Codul administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă este inadmisibil, recursul se declară ca atare printr-o încheiere, iar în acord cu alin. (2) din art. 246 din

Codul administrativ, recursul se declară inadmisibil în special în cazurile enumerate la literele a)-f). Din analiza acestor prevederi, rezultă că admisibilitatea/inadmisibilitatea recursului, în special, nu se limitează doar la temeiurile menționate ci urmează să însușească în condițiile Codului administrativ exercitarea efectivă a unui control de legalitate, veritabil bazat pe temeiuri concludente și serioase.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține cu valoare de principiu jurisprudențial, că sintagma „în special” denotă caracterul neexhaustiv al temeiurilor de inadmisibilitate și în același timp oferă un drept exclusiv al instanței de recurs de a filtra cererile de recurs care nu prezintă o motivare suficient de serioasă și care pe cale de consecință nu pot însuși un eventual succes rezultat din examinarea cererii în completul de 5 judecători.

În această ordine de idei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ reține că, Codul administrativ dezvoltă nu doar caracterul nedevolutiv al recursului dar și cerința de seriozitate a cererii din perspectiva invocării unor veritabile și esențiale încălcări de drept procedural și material capabile să răstoarne deciziile instanței de apel contestate sau, după caz, hotărârile Curții de Apel ca primă instanță într-o eventuală examinare în fond și invocare ex officio a erorilor de drept.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ notează că pentru a trece testul de admisibilitate, cererea de recurs trebuie să conțină o motivare convingătoare și întemeiată în condițiile nominalizate mai sus. Acest argument rezultă și din particularitățile de formă ale reglementării recursului în Codul administrativ și anume din sintagma „motivarea recursului” de la art. 245 alin. (2) din Codul administrativ.

În consecutivitate, motivarea cererii de recurs în circumstanțele expuse se referă la formalitățile pe care trebuie să le întrunească cererea în vederea rezistării testului și filtrului de admisibilitate.

De asemenea, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție accentuează că admisibilitatea recursului trebuie privită și în contextul rolului și funcției legale a instanței judecătorești supreme care constă, în special în asigurarea și interpretarea uniformă a legilor la examinarea cauzelor de contencios administrativ. Astfel, motivarea oricărei cereri de recurs trebuie să țină cont pentru a trece filtrul de admisibilitate și a avea succes, de aceste însușiri de ordin legal fundamental.

În acest sens, CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise [Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230]. Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45). Curtea a mai reiterat că modul de aplicare a articolului 6 procedurilor

în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective, urmând de ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-1, p. 141, § 39).

La fel, conform jurisprudenței CtEDO, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În circumstanțele menționate, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a declara inadmisibil recursul depus de către Denis Cecan.

În conformitate cu art. 230 și art. 246 din Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Recursul depus de către Denis Cecan, se declară inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

Judecătorii

Aliona Miron

Nicolae Craiu